

Prechodné opatrenia v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia

Vláda Slovenskej republiky schválila dňa 28. 4. 2020 NARIADENIE VLÁDY SR č. 102/2020 Z.z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19.

Nariadenie vlády ustanovuje na obdobie v čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) a na ďalšie obdobie bezprostredne nasledujúce po skončení krízovej situácie niektoré opatrenia mimo iných v oblasti

- a) sociálnych vecí a rodiny na úseku kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,
- b) sociálnych vecí a rodiny a služieb zamestnanosti pri výkone lekárskej posudkovej činnosti.

Vykonávanie posudkovej činnosti

V čase krízovej situácie sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej tiež „s ŤZP“) pri výkone lekárskej posudkovej činnosti vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak.

Sociálna posudková činnosť sa v tomto čase vykonáva za účasti fyzickej osoby s ŤZP len v odôvodnených prípadoch a len v nevyhnutnom rozsahu.

Prehodnocovanie príjmu

Prehodnocovanie príjmu pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „peňažný príspevok na kompenzáciu“) sa v čase krízovej situácie nevykonáva. Prehodnotenie príjmu pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu sa

vykoná v lehote 60 dní od skončenia krízovej situácie; takto prehodnotený príjem platí od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom uplynula lehota 60 dní. Na účel poskytovania opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu, sa do uplatnenia prehodnoteného príjmu, uplatňuje príjem platný v júni 2020.

V praxi to znamená, že povinnosť predložiť úradu práce doklady o príjme za rok 2019 v prípade poberania opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu (s výnimkou peňažného príspevku na osobnú asistenciu) zostáva zachovaná, k prehodnoteniu príjmu a s ním súvisiacim zmenám v poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu ale dôjde až od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom uplynula lehota 60 dní od skončenia krízovej situácie.

Overenie podpisu na vyhlásení o majetku na účel poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu sa v čase krízovej situácie nevyžaduje.

Peňažný príspevok na prepravu

Podmienka využívania prepravy na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity na účel poskytovania peňažného príspevku na prepravu sa v čase krízovej situácie považuje za splnenú, a to aj vtedy, ak fyzická osoba s ŤZP využíva služby osoby, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy vecí a tovaru.

Ak fyzická osoba s ŤZP nepredloží doklad o výdavkoch na prepravu za každú vykonanú cestu, peňažný príspevok na prepravu sa poskytne v paušálnej výške 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Písomné rozhodnutie o zmene výšky peňažného príspevku na prepravu podľa predchádzajúceho odseku sa nevyhotovuje.

Peňažný príspevok na opatrovanie

Ak v čase krízovej situácie nebola poskytovaná ambulantná forma sociálnej služby fyzickej osobe s ŤZP odkázanej na opatrovanie, na ktorej opatrovanie bol

a) fyzickej osobe priznaný peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s

ŤZP, ktorej sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tejto fyzickej osobe patrí peňažný príspevok na opatrovanie pri opatrovaní jednej fyzickej osoby s ŤZP,

- b) fyzickej osobe priznaný peňažný príspevok na opatrovanie najmenej dvoch fyzických osôb s ŤZP, ktorým sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, alebo peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, a súčasne na opatrovanie fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa ambulantná forma sociálnej služby neposkytuje alebo poskytuje v rozsahu najviac 20 hodín týždenne, tejto fyzickej osobe patrí peňažný príspevok na opatrovanie pri opatrovaní dvoch alebo viacerých fyzických osôb s ŤZP,
- c) fyzickej osobe, ktorá je poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku, priznaný

1. peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tejto fyzickej osobe patrí peňažný príspevok na opatrovanie pri opatrovaní jednej fyzickej osoby s ŤZP,
2. peňažný príspevok na opatrovanie najmenej dvoch fyzických osôb s ŤZP, ktorým sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, alebo peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, a súčasne na opatrovanie fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa ambulantná forma sociálnej služby neposkytuje alebo poskytuje v rozsahu najviac 20 hodín týždenne, tejto fyzickej osobe patrí peňažný príspevok na opatrovanie pri opatrovaní dvoch alebo viacerých fyzických osôb s ŤZP.

Peňažný príspevok na opatrovanie podľa predchádzajúceho odseku sa poskytuje za celý kalendárny mesiac, a to aj vtedy, ak podmienky nároku podľa predchádzajúceho odseku boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca. Peňažný príspevok na opatrovanie podľa predchádzajúceho odseku podľa písm. a) a b) patrí najdlhšie do 30. júna 2020. S účinnosťou od 1. júla 2020 sú ustanovenia o znížení peňažného príspevku na opatrovanie pre fyzické osoby v „produktívnom veku“ z dôvodu poskytovania sociálnej služby fyzickej osobe s ŤZP ambulantnou formou v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne zrušené.

Písomné rozhodnutie o zmene výšky peňažného príspevku na opatrovanie podľa predchádzajúcich odsekov sa nevyhotovuje.

Stručne povedané, ak sa fyzickej osobe s ŤZP v čase krízovej situácie neposkytuje ambulantná forma sociálnej služby napr. v dennom stacionári z dôvodu jeho prechodného uzatvorenia, fyzickej osobe, ktorá je poberateľom peňažného príspevku na opatrovanie, sa neznižuje suma príspevku na opatrovanie z dôvodu poskytovania ambulantnej formy sociálnej služby fyzickej osobe s ŤZP v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne.

Plynutie lehôt

V čase odo dňa účinnosti tohto nariadenia vlády do skončenia krízovej situácie neplynú lehota

- a) na kúpu pomôcky, úpravu pomôcky, absolvovanie výcviku používania pomôcky, opravu pomôcky, kúpu zdvíhacieho zariadenia, kúpu osobného motorového vozidla, úpravu osobného motorového vozidla, úpravu bytu, úpravu rodinného domu a úpravu garáže,
- b) na splnenie podmienky podstatnej pre nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu; v prípade príspevku na kúpu osobného motorového vozidla ide o lehotu do 12 mesiacov od poskytnutia príspevku sa zamestnať, začať navštevovať školu alebo začať využívať vybranú sociálnu službu; všeobecne ide o plnenie doby, za ktorých sa peňažné príspevky na kompenzáciu vyplácajú do zahraničia – maximálny pobyt v zahraničí 60 dní, resp. v prípade študenta 303 dní,
- c) na vyúčtovanie peňažného príspevku na úpravu bytu, úpravu rodinného domu a úpravu garáže,
- d) na vypracovanie komplexného posudku a vyhotovenie rozhodnutia, ak podkladom rozhodnutia je tento komplexný posudok, vypracovanie lekárskeho posudku a vyhotovenie rozhodnutia, ak podkladom na rozhodnutia je tento lekársky posudok,
- e) na opätovné posúdenie rozsahu osobnej asistencie,
- f) na posúdenie potreby osobitnej starostlivosti,

- g) na oznámenie skutočností rozhodujúcich pre nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu, preukaz fyzickej osoby s ŤZP, preukaz fyzickej osoby s ŤZP so sprievodcom a na parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím; obvykle platí lehota 8 dní na oznámenie rozhodujúcich skutočností.

Elektronické podania

V čase krízovej situácie možno podanie vo veciach kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia doručiť v elektronickej podobe bez kvalifikovaného elektronického podpisu; doplnenie podania v listinnej podobe sa nevyžaduje.

Zmeny v konaní

V čase krízovej situácie sa v konaní vo veciach kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia nenariaďuje ústne pojednávanie, neumožňuje osobné nahliadnutie do spisu, nevykonáva miestna ohliadka (šetrenie v domácnosti), dôkaz vykonáva bez osobnej účasti svedka alebo znalca a do vlastných rúk sa doručujú len rozhodnutia.

Prechodné ustanovenia

Prechodným ustanovením sa umožňuje vyššie uvedené ustanovenia nariadenia aplikovať i spätne v období od vyhlásenia krízovej situácie do nadobudnutia účinnosti nariadenia, t.j. spätne i v období od 12. marca do 30. apríla 2020. Pokiaľ sa týka zmeškania lehôt pre splnenie zákonom stanovenej podmienky alebo povinnosti preukázať rozhodujúce skutočnosti a z toho vyplývajúce následky, úrad práce zmeškание lehoty odpustí a tieto následky nenastanú, ak zmeškaný úkon bude vykonaný alebo povinnosť bude splnená najneskôr do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie. Presné znenie prechodných ustanovení tu neuvádzam.

Opatrenia na úseku štátnych sociálnych dávok a na úseku pomoci v hmotnej núdzi tu neuvádzam.

Milan Měchura